1 BENZERLİK

Kaşıkla kürek nasıl benziyor?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

2 TAHMİN

Buzu tabakta bıraksak ne olur?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

3 ZORLANMA

Bugün seni ne zorladı? Nasıl denedin?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

4 BENZERLİK

Elmayla top nasıl benziyor? Nasıl ayrılıyor?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

5 BENZERLİK

Yağmurla gözyaşı nasıl benziyor?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

6 TAHMİN

Bir tabak suyu dondurucuya koysak yarın ne olur? Neden?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

7 TAHMİN

Mıknatıs hangi şeylere yapışır? Önce tahmin edelim, sonra deneyelim.

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

8 ZORLANMA

Bugün ilk denemede yapamayıp sonra yaptığın bir şey var mı?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

9 ZORLANMA

Bugün yaptığın bir hata sana ne öğretti?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

10 HAYAL

Dünyada hiç gece olmasaydı neler değişirdi?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

11 HAYAL

Evdeki herkesin boyu yarıya inseydi neler zorlaşırdı, neler kolaylaşırdı?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

12 HAYAL

Bir günlüğüne hayvanlarla konuşabilseydin kime ne sorardın?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

13 GÖZLEM

Bugün yolda herkesin fark etmediği bir şey gördün mü?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

14 GÖZLEM

Sofrada yuvarlak olan beş şey bulabilir misin?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

15 KURAL

Çatal, kaşık, bardak: hangisi farklı olabilir? Başka bir cevap bulabilir misin?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

16 KURAL

Sırayla ikişer sayalım: 2, 4, 6… Kim kaçta takılacak? Sonra üçer sayalım.

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

17 DUYGU

Bugün birine yardım ettin mi, ya da biri sana yardım etti mi? Nasıl hissettirdi?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

18 DUYGU

Bugün seni en çok ne güldürdü?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

19 DUYGU

Bir arkadaşın üzgün olsaydı ne yapardın? Neden?

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

20 MERAK

Bugün aklına gelen ama cevabını bilmediğin bir soru var mı? Birlikte bakalım.

Sonra sorun: “Neden öyle düşündün?”

MERAK FENERİ · SOFRA KARTLARI

Nasıl sorulur?

20 kartı kesip bir kavanoza atın. Her akşam biri bir kart çeksin.

Cevabı düzeltmek yerine

Çocuk bir şey söyleyince “Doğru”, “yanlış” demek yerine sorun: **“Neden öyle düşündün?”** Sohbet oradan açılır.

1. **Her akşam tek kart yeter.** Yemek, sınav değil; sorular da sınav sorusu değil.
2. **Bekleyin.** Soru sorduktan sonra birkaç saniye sessizlik bırakın. Düşünmek zaman alır.
3. **Siz de cevap verin.** Sırayla herkes söylesin; “bilmiyorum, birlikte bakalım” demek serbest.
4. **Tahmin sorularını deneyin.** Buz, mıknatıs, su gibi sorularda önce tahmin, sonra evde birlikte deneme.
5. **Zorlanma sorularında** cevap ne olursa olsun denemesini fark edin: “Bir yol daha denemişsin.”
6. İstemeyen çocuğu zorlamayın; kartı kavanoza geri atın.

Kanıt ne diyor?

Yalnız 3. kartın (zorlanma) bir dayanağı var: velinin yanlışa ve başarısızlığa bakışı, çocuğun zekâya bakışıyla ilişkili bulundu (ilişki; neden-sonuç değil). Diğer kartlar bizim önerimiz; bunların çocuğun zekâsını geliştirdiğine dair bir iddiamız yok. Amaç, sofrada birlikte düşünmeyi ve konuşmayı alışkanlık yapmak.

Kaynak: Haimovitz & Dweck (2016), Psychological Science. DOI: 10.1177/0956797616639727